

VÁLKA NA UKRAJINĚ A „HLÁSÁNÍ MÍRU“

„Vyzývám vás, abyste se mnou sdíleli hlásání míru - Krista, Pána míru. Rostoucí násilí a války v dnešním světě mě skutečně děsí, opakuji, skutečně mě děsí.“ (František, *Audience s hnutím Společenství a osvobození*, 15. října 2022).

Rádi bychom se vší rozhodností podpořili úsilí papeže Františka o nalezení způsobu, jak ukončit strašlivý konflikt na Ukrajině, který je součástí oné „tak kruté třetí světové války,“ (13. listopadu 2022), na kterou Svatý otec se znepokojením dlouhodobě a neúnavně zaměřuje svou pozornost.

NEÚNAVNÉ HLEDÁNÍ MÍRU

Není nic bližšího hluboké touze lidského srdce než mír. Je to ideál, o který nelze přestat usilovat a který není naivní ani abstraktní: papež počítá s lidstvem v celé jeho šíři, s jeho bídou a lží, s jeho chamtivostí a panovačností; a zároveň nerezignuje před válkou jako nevyhnutelným důsledkem napětí mezi lidmi, národy a zeměmi. Je třeba udělat vše pro to, aby válkou nebylo řečeno poslední slovo a aby se politika fatálně neproměnila na pokračování války jinými prostředky. Evropa, která byla dlouho snad největším válčičtím na planetě, v poslední fázi svých dějin ukázala – byť s mnoha omezeními a dramatickými důsledky - že je to možné.

BEZ SPRAVEDLNOSTI NENÍ MÍRU

Práce pro mír se vždy odehrává „tady a teď“, musí být doprovázena uvědoměním si skutečností a okolností dané situace. V tomto smyslu nelze připustit pochybnosti o odpovědnosti za útočnou válku proti Ukrajině, stejně jako o tom, že bez spravedlnosti nemůže být skutečný mír.

S obavami pozorujeme dvě protichůdná rizika, která se rýsují: na jedné straně, že zmatenost a strach vyvolané blízkou a stále násilnější válkou nepovedou k touze po míru, ale pouze po tom, aby nás nechali na pokoji; na druhé straně, že nezbytná podpora ukrajinského lidu se může omezit na nástroj „válčících impérií“ (František, 15. září 2022).

► Válka přináší jen smrt a zkázu, stírá základní poznání, že ten druhý představuje dobro. Je v současných podmínkách možná cesta k míru? Ano, dialog. Je to cesta, kterou se lze vydat i nyní, i když napětí nevyhnutelně přetrvává. Když se nit dialogu přetrhne, když se sobecký zájem stane absolutním, otevře se bezedná propast střetu, která zanechá na bojišti jen poražené a zasévá semena budoucího, ještě krutějšího násilí.

Proto je sice správné, aby Ukrajina bránila svou suverenitu a rozhodně se postavila ruské agresi s nezbytnou pomocí zvenčí, ale zároveň je rozhodující, aby se probudila odpovědnost všech zemí a mocností, které se přímo i nepřímo podílejí na konfliktu, aby byl co nejdříve obnoven nebo zahájen dialog mezi stranami s cílem dosáhnout mírových jednání, v nichž by mohl mít navrch realismus spravedlnosti, který by překročil rámec zavedených schémat.

„KLÍČOVÝM SLOVEM JE DIALOG“

Dialog není chiméra, ale jediné rozumné východisko. V každé situaci, i v té nejchmurnější nebo nejvyostřenější. Papež František to řekl odvážně: „Je to těžké, ale nesmíme se toho zříct, dát příležitost k dialogu všem, každému! Protože vždy existuje možnost, že dialogem můžeme věci změnit, dokonce nabídnout jiný úhel pohledu, jiný pohled na věc. Nevyklučuji dialog s žádnou mocností, která je ve válce, dokonce ani s agresorem... Někdy se dialog musí vést takto, ale musí se vést, «smrdí», ale musí se vést. Vždy o krok vpřed, vždy s nataženou rukou! Protože jinak si zavřeme jedinou rozumnou cestu k míru. Někdy není ochota k dialogu: škoda! Ale dialog se musí vést vždycky, přinejmenším je nutné ho nabízet, a to je dobré i pro ty, kdo ho nabízejí, člověk pak má možnost se nadechnout“ (15. září 2022).

„HLÁSÁNÍ MÍRU“

Papežův postoj je prorocký i realistický. Vyzývá všechny k odpovědnosti, a to jak ty, kteří jsou u moci, tak ty, kteří se stejně jako většina z nás den co den potýkají se svými každodenními starostmi. Abychom mohli s papežem hlásat mír, přejeme si, aby v nás církev a její svědkové probudili vědomí, že mír je dobrem pro všechny lidi, a připravenost být jeho autentickými budovateli prostřednictvím našich vlastních životů. Právě toto řekl don Giussani po masakru v Násiríji v roce 2003: „Kdyby se lidé vzdělávali, bylo by všem lépe.“

Z těchto důvodů hodláme podporovat modlitby a veřejné diskuse, které mohou přispět k hlubšímu pochopení hodnot obsažených v projevu papeže Františka o tom, co se děje. Příspěvek, který nabízíme všem, abychom zachovali naději na skutečný mír, na který čeká celý svět.

■ **Milán, 15. listopadu 2022**